

Valtuustoaloite vieraskielisten oppilaitten suomen kielen osaamisen parantamiseksi

Valtuustoaloite vieraskielisten oppilaitten suomen kielen osaamisen parantamiseksi Espoon suomenkielisissä peruskouluissa on tällä hetkellä noin 9200 oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Heistä noin 8000, noin 87 % lukee suomi toisena kielenä -oppimäärää (S2-opetus). Vieraskielisten osuus Espoon peruskoululaisista on noin 30%.

Suomen kieli (viralliselta nimeltään äidinkieli ja kirjallisuus) on yksi peruskoulun keskeisimpiä oppiaineita. Suomi on myös peruskoulun virallinen opetuskieli. Suomen kielen osaaminen on aivan keskeinen edellytys opinnoissa menestymiselle.

Jos oppilas ei opi ymmärtämään kunnolla opetuskieltä eli suomea, hänen mahdollisuutensa menestyä suomeksi opettavien aineiden opinnoissa heikkenevät ratkaisevasti. Se on liukumäki syrjäytymiseen. Vieraskielisten oppilaitten huoltajat ovat voineet jo vuosia valita lapselleen oppimäärältään suppeammat suomen kielen kurssit nimikkeellä S2-opetus. S2-opetusta opetetaan peruskoulun luokilla 1-9. S2-opetuksessa vaatimukset ovat "normaalia" suomen kielen opetusta (S1-opetus) vaatimattomammat.

S2-opetusvalintaa tehdessä lapsen suomen kielen osaaminen on voinut olla lähes sama kuin S1-opetukseen menevällä, mutta muutamassa vuodessa rajusti erilainen. Tarkoitus on ollut, että kun kielitaito vahvistuu, oppilas siirtyisi S1-opetukseen. Siirtymistä S2-opetuksesta S1-opetukseen ei kuitenkaan käytännössä tapahdu.

Käytännössä peruskoulun S2-opetuksen jälkeen lapsella on isoja vaikeuksia osata suomea niin, että hän pärjäisi ysiluokan jälkeen toisen asteen tai myöhemmin korkea-asteen opinnoissa. Tämä tarkoittaa, että vieraskielisten lasten elinikäinen koulutustaso "valitaan/määrätään" tosiasiasa alhaiseksi jo peruskoulun ala-asteella. Heikko suomen kielen osaaminen "tuomitsee" heikkoon koulutustasoon ja koulutetumpia heikompaan työllisyysasteeseen. Heikko työllisyys altistaa köyhyydelle ja syrjäytymiselle, integraatio vaikeutuu.

S2-opetuksen valintaa ei ole tällä hetkellä sidottu lapsen suomen kielen taitoon. Määräävä asia on äidin rekisteriin merkitty kieli ja vanhempien valinta opetuksesta.

Vieraskielisen lapsen vanhemmat päättävät opiskeleeko lapsi peruskoulussa suomea S1- vai S2-opetuksessa. Koululla voi olla vahva ohjaava vaikutus valintaan.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme valtuustoaloitteena, että

1. Espoo tekee vertailun S1- ja S2-opetukseen osallistuneiden vieraskielisten lasten peruskoulun jälkeisten opintojen toteutumisesta.
2. Espoo listaa keinoja, joilla voitaisiin varmistaa, että vieraskielisten lasten vanhemmat ymmärtävät S2-opetuksen valinnan vaikutuksen lapsen tulevaisuuden mahdollisuuksiin.
3. Espoo listaa keinoja, joilla S2-opetuksen valinneiden vieraskielisten lasten osuutta voitaisiin laskea merkittävästi, esimerkiksi puoleen nykyisestä.

Espoossa 20.1.2025 Juri Aaltonen, valtuutettu, sd

Kerola Hannele

Värmälä Johanna

Kajava Henna

Marttila Helena

Hellström Martti

Pentikäinen Aulikki

Keronen Jiri

Valle Jaana

Rajala Maria

Hopsu Inka

Elo Tiina

Karimäki Johanna

Jama Mohamed

Kauste Mika

Ampuja Ari

Nieminen Pinja

Halkosaari Tommi

Ali Habiba

Sistonen Markku

Lahtinen Teemu

Saramäki Sara

Järvenpää Kaarina

Nevanlinna Risto

Nores Mia

Savela Sari

Hyrkkö Saara

Ülle Auli

Järvinen Hannu

Juvonen Arja

Puntila Päivi

Keisteri-Sipilä Elli

Aavaparta Tiina

Seppälä Peppi

Koponen Noora